

Základní škola Praha 3, Jeseniova 96/2400¹

<https://zsjeseniova.cz/>

O ŠKOLE

Základní škola, Praha 3, Jeseniova 96 je velká státní škola určená pro děti ve věku 6–15 let. Nachází se v městské části Praha 3 – Žižkov. V současnosti školu navštěvuje 667 žáků a vyučuje zde téměř 60 pedagogů. Od roku 1972 škola úzce spolupracuje se sportovním klubem SK Jeseniova. Na II. stupni každoročně otevíráme jednu sportovní třídu se zaměřením na atletiku. Naše škola spolupracuje s řadou odborných institucí a organizací, mezi něž patří například Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy a META, o.p.s.. Dále zajišťujeme přezkoušení žáků partnerské mezinárodní školy Park Lane International School, kde studuje přibližně 250 žáků.

Do výuky postupně začleňujeme prvky pedagogického programu Začít spolu. Dlouhodobě se zaměřujeme na rozvoj měkkých dovedností – komunikace, týmové spolupráce, organizace, rozhodování, tvořivosti i řešení problémů. Klademe důraz na mezipředmětové vztahy, posilujeme kompetence žáků v oblasti informačních a komunikačních technologií a podporujeme samostatné, aktivní a zodpovědné učení. Věříme, že vzdělávání je společná cesta, a proto se snažíme aktivně zapojovat rodiče a další rodinné příslušníky do života školy.

Vliv metodiky Skills Builder na výuku a život ve škole

Základní škola Jeseniova se do programu Skills Builder zapojila v roce 2019. Zapojení do programu probíhá postupně a dobrovolně, dle rozhodnutí jednotlivých vyučujících a s ohledem na složení a potřeby konkrétních tříd. V současné době je program aktivně realizován především na 1. stupni, kde je již plně integrován do výuky. Od září 2025 zahájí pedagogové také práci se záznamníkem dovedností, který pomáhá sledovat individuální pokrok každého žáka.

Do programu se zapojila rovněž školní družina, která s dovednostmi pracuje v rámci vlastního tematického plánu. Jednotlivé dovednosti jsou cíleně využívány i mimo běžnou výuku – například při tréninkových hodinách třídnických hodin, vrstevnické mediaci nebo v rámci třídních projektů a skupinové práce.

Zavádění Skills Builderu přináší do školního prostředí jasnou strukturu pro rozvoj tzv. soft skills a přispívá ke kultivaci mezilidských vztahů, lepší spolupráci mezi žáky a jejich větší angažovanosti ve výuce i mimoškolních aktivitách.

¹ Autorem textu je zástupce školy.

1. zásada V jednoduchosti je síla

V uplynulém školním roce probíhal tento rozvoj v rámci celoškolního projektu, kdy jsme se každý měsíc zaměřili na jednu konkrétní dovednost. V letošním školním roce začneme měkké dovednosti průřezově do života celé školy (např. skrze celoroční a celoškolní projekt). Hlavním cílem pro učitele je aktivně využívat jazyk a principy metodiky Skills Builder přímo v předmětové výuce. Metodika je přehledně dostupná na webových stránkách školy. Každý měsíc se schází Podpůrná skupina – tzv. skills lídři spolu se zapojenými učiteli, kde sdílíme zkušenosti, plánujeme další strategii a koordinujeme aktivity. Součástí naší práce je také vytváření a aktualizace nástěnek na chodbách školy a ve třídách, které dovednosti vizualizují a připomínají. Návuk měkkých dovedností začneme rovněž do třídnických hodin.

Metodiku se snažíme aktivně šířit také mimo školu – oslovujeme okolní mateřské školy a pracujeme i se studenty pedagogických fakult, kteří u nás realizují své **přípravy** a výstupy do výuky. Měkké dovednosti se tak přirozeně stávají součástí jejich pedagogické praxe.

2. zásada Začněte včas a vytrvejte

Metodiku Skills Builder začneme do výuky již od nejnižších ročníků. Práce s měkkými dovednostmi se tak stává přirozenou součástí výuky hned od začátku školní docházky. Učitelé vědomě plánují začleňování těchto dovedností do různých předmětů, čímž se posiluje jejich propojení s běžnou výukou.

Pro zajištění vytrvalosti v rozvoji dovedností jsou loga všech osmi měkkých dovedností viditelně umístěna ve třídách, kde slouží jako trvalá připomínka pro žáky i učitele. Dovednosti se pravidelně reflektují – žáci si uvědomují, kterou dovednost právě rozvíjejí a jak se v ní zlepšili. Učitelé své aktivity zaznamenávají do sdílené složky v rámci týmu školy, kde se objevují postřehy z výuky, zhodnocení pokroku i konkrétní příklady, jak byla dovednost rozvíjena. Tento systém reflektování podporuje kontinuitu a vytrvalost v práci s metodikou napříč ročníky i předměty. V rámci čtvrtletního hodnocení a triád jsme postupně zařazovali sebereflexi. U žáků pozorujeme postupné zvyšování schopnosti sebereflexe, ochotu spolupracovat, lépe komunikovat a aktivněji se zapojovat do výuky. Rodiče pravidelně informujeme o zaměření na měkké dovednosti prostřednictvím třídních schůzek, školního webu či výstupů z projektů. Na akcích jako je Den D mohou vidět, jak jejich děti tyto dovednosti uplatňují v praxi.

V příštím školním roce plánujeme rozšíření práce se záznamníky dovedností a rádi bychom zapracovali na dalším proškolení nových učitelů 1.stupně a učitelů z 2. stupně, abychom metodiku ukotvili napříč školou.

3. zásada Sledujte pokroky

Upravili jsme originální záznamníky k zaznamenávání pokroku tak, aby lépe odpovídaly našim podmínkám a byly srozumitelné žákům napříč celým 1.–9. ročníkem. Důležitým nástrojem pro sledování pokroku jsou triády, během kterých se žáci sebehodnotí a reflektují, v jakých měkkých dovednostech se zlepšili, co se jim daří a na čem chtějí pracovat dál. Sebehodnocení se odehrává i v rámci čtvrtletního hodnocení, kdy žáci reflektují svůj pokrok.

Součástí práce s metodikou je také její využití při zavedení vrstevnické mediace, která umožňuje žákům aktivně se podílet na řešení drobných konfliktů mezi spolužáky. Vybraní a proškolení žáci 2.stupně působí jako mediátoři, kteří pomáhají ostatním žákům 1.stupně porozumět situaci, naslouchat si a najít společné řešení. Další důležitou součástí sledování pokroku je také záznam v elektronické třídní knize, kam učitelé zaznamenávají, zda byla během výuky použita metodika Skills Builder. Tento přehled pomáhá nejen zpětné vazbě, ale i plánování další výuky, aby byl rozvoj dovedností rovnoměrný a dlouhodobý.

4. zásada Zaměřte se na konkrétní dovednost a krok

Každá aktivita nebo úkol ve výuce je vědomě spojena s konkrétní dovedností a často i s jejím přesně vymezeným krokem, na kterém se žáci právě nacházejí. Díky tomuto zacílení mají žáci jasný přehled o tom, co právě rozvíjejí a proč – rozumí tomu, že cílem aktivity není jen „něco udělat“, ale posunout se v konkrétní oblasti (např. aktivního naslouchání nebo týmové práce). Tento přístup je přínosný i pro pedagogy – umožňuje jim lépe diferencovat výuku podle úrovně dovednosti ve třídě a plánovat aktivity tak, aby byly rozvojové, nikoli příliš jednoduché nebo naopak nedosažitelné. Pomáhá také při zpětné vazbě – učitel může žákovi konkrétně říct, co zvládá a na čem může pracovat dál, což zvyšuje srozumitelnost hodnocení a motivaci k dalšímu rozvoji.

Tento proces je veden jazykem přizpůsobeným věku dětí, probíhá buď formou zápisu, nebo vedeného rozhovoru. Díky tomu se žáci již od prvního stupně učí reflektovat své chování, rozumět vlastnímu učení a přebírat za něj odpovědnost. Současně dochází také k hodnocení a podpoře pedagogů – zástupkyně školy pro 1. stupeň pravidelně vyhodnocuje míru zapojení metodiky Skills Builder v jednotlivých třídách a poskytuje učitelům zpětnou vazbu, včetně doporučení pro další rozvoj a sdílení dobré praxe. Tento postup pomáhá zajišťovat rovnoměrné a smysluplné začlenění dovedností do každodenní výuky napříč ročníky.

5. zásada Dovednosti pravidelně procvičujte

Učitelé, kteří s metodikou Skills Builder aktivně pracují, zařazují práci s dovednostmi průběžně, ať už formou krátkých aktivit, zapojením do projektů, nebo jako součást každodenních úkolů. Své zkušenosti a pokrok pravidelně reflektují ve sdílených dokumentech, což přispívá k udržení rytmu a vzájemné inspiraci mezi pedagogy. Dalším důležitým nástrojem pro udržení pravidelnosti jsou projektové dny, které slouží jako prostor pro intenzivní procvičení konkrétních dovedností. V rámci těchto dnů dochází nejen k vědomému pojmenování měkkých dovedností a jejich kroků, ale i k jejich praktickému využití při řešení konkrétního zadání.

Pravidelný prostor pro procvičování měkkých dovedností poskytují také třídnické hodiny, které jsou využívány k cíleným aktivitám zaměřeným např. na spolupráci, zvládání emocí nebo naslouchání. Dovednosti se však nepochybují jen v izolovaných aktivitách – průběžně je začleňujeme i do běžného vyučování, a to v různých předmětech. Díky tomu se rozvoj měkkých dovedností stává přirozenou a opakovanou součástí učení. Například při záznamu do kulturního deníku. Měkké dovednosti žáci procvičují i během školních akcí, jako jsou jarmarky, projektové prezentace pro rodiče nebo spolupráce s mladšími spolužáky v rámci

vrstevnického čtení. Právě tyto příležitosti ukazují, jak mohou dovednosti uplatnit i mimo běžnou výuku.

6. zásada Propojujte dovednosti se životem mimo školu

Velký důraz klademe na to, aby si žáci uvědomovali, že měkké dovednosti nejsou jen školní záležitostí, ale mají přímé uplatnění v každodenním i profesním životě. Proto jim cíleně vytváříme příležitosti k jejich rozvoji v reálných situacích – mimo klasickou výuku. Důležitou roli hraje projektové vyučování, dny mimo běžnou výuku a setkání s odborníky z praxe (např. v programu Den pro školu – policista, truhlář, HR manažerka). Žáci tak získávají jasnou představu, jak jsou měkké dovednosti důležité v různých povoláních. Zapojení do komunitních a mezigeneračních akcí, jako je autorské čtení v MŠ a domovech pro seniory, přirozeně rozvíjí empatii, zodpovědnost a sebevědomí.

Spolupracujeme také s Pedagogickou fakultou UK, jejíž studenti se u nás věnují výzkumu a rozvoji měkkých dovedností, čímž podporujeme jejich přenos i do přípravy budoucích učitelů. Dále žáci uplatňují své dovednosti při aktivitách s MŠ, při spolupráci s gymnáziem KUDYKAMPUS, s organizací Meta Žižkovský dobrodruh nebo při společných akcích s rodiči (např. bruslení). Všechny tyto aktivity posilují přesvědčení žáků, že měkké dovednosti mají smysl a reálné využití – čímž naplňujeme klíčový princip metodiky Skills Builder: propojovat školní učení s okolním světem.

Plány rozvoje měkkých dovedností do budoucna

Nadále plánujeme systematicky rozvíjet měkké dovednosti u žáků napříč celou školou. Chceme navazovat na dosud zavedené kroky a zároveň posilovat důslednost, srozumitelnost a praktické ukotvení této oblasti v každodenním školním životě.

V dalším období se zaměříme především na:

- hlubší práci s kroky jednotlivých dovedností, včetně jejich jasného pojmenování a zviditelňování ve výuce,
 - rozšiřování žákovské sebereflexe, podpora uvědomování si vlastního pokroku skrze konkrétní příklady a sdílení,
 - posilování pedagogické spolupráce napříč ročníky tak, aby byl rozvoj měkkých dovedností skutečně plynulý a navazující od 1. po 9. ročník,
 - vytváření nových příležitostí pro propojení dovedností s reálným světem, například skrze komunitní projekty, veřejná vystoupení nebo další spolupráce s odborníky z praxe.

Velký přínos do budoucna vidíme také v navazování partnerství s dalšími školami, které se rozvojem měkkých dovedností zabývají. Sdílení zkušeností, výměna inspirací i spolupráce na společných aktivitách (např. projektové dny, žákovská setkání, vzájemné návštěvy) by podle nás mohly přinést nové impulzy a posílit kvalitu i motivaci všech zúčastněných. Naším cílem je, aby rozvoj měkkých dovedností nebyl vnímán jako doplněk výuky, ale jako přirozená a důležitá součást vzdělávání, která má smysl pro život žáků nyní i v budoucnu.

Skills Builder
Bronzový certifikát

**SCHOLA
EMPIRICA**

<https://skillsbuilder.scholaempirica.org/>